

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt av vissa andra lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 september 2005 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt av vissa andra lagar som har samband med dem (RP 88/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Lagmotioner

Utskottet har behandlat följande motioner i samband med propositionen:

- LM 91/2005 rd — Virpa Puisto /sd m.fl.: Lag om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt av vissa andra lagar som har samband med dem, som remitterats till utskottet den 27 september 2005.
- LM 98/2005 rd — Osmo Soininvaara /gröna m.fl.: Lag om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om planering

av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt av vissa andra lagar som har samband med dem, som remitterats till utskottet den 5 oktober 2005.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har kulturutskottet och social- och hälsovårdsutskottet lämnat utlåtanden i ärendet. Utlåtandena (KuUU 10/2005 rd och ShUU 11/2005 rd) har bifogats detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Arto Sulonen och konsultativ tjänsteman Rainer Alanen, inrikesministeriet
- budgetråd Raija Koskinen, finansministeriet
- regeringsråd Merja Leinonen och lagstiftningsråd Marja-Riitta Pönkä, undervisningsministeriet
- biträdande avdelningschef Olli Kerola och finanssekreterare Arto Salmela, social- och hälsovårdsministeriet
- redovisningschef Raakel Tiihonen, Utbildningsstyrelsen

FvUB 24/2005 rd — RP 88/2005 rd

- forskarprofessor Unto Häkkinen, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården STAKES
 - direktör Martti Kallio och specialmedarbetare Päivi Rajala, Finlands Kommunförbund
 - finansdirektör Tapio Korhonen, Helsingfors stad
 - samkommundirektör Sampo Suihko, samkommunen för utbildning i Esbo
 - kommundirektör Raimo Tieva, Kestilä kommun
 - stadsdirektör Erkki Strömmer, Kiuruvesi stad
 - ekonomiplaneringschef Jaana Kuuva, Kotka stad
 - ekonomi- och planeringsdirektör Kalevi Heikkilä, Kuusamo stad
 - biträdande kommundirektör Seppo Piirainen, Siilinjärvi kommun
 - rektor Tiina Viitanen, Urmakarskolan
 - verksamhetsledare Heikki Sederlöf, Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Liitto ry
 - ordförande Gunnar Nyström, Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland
 - ordförande Mauri Tammela och rektor Kaisa Väyrynen, Medborgar- och Arbetarinstitutens Förbund rf
 - generalsekreterare Kaj Malm, Rådet för yrkeshögskolornas rektorer ARENE rf
 - direktör för utbildnings- och industripolitiska enheten Hannu Saarikangas, Ingenjörsförbundet rf
 - handikappombudsman Jaana Huhta, Invalidförbundet rf
 - specialplanerare Jukka Kaukola, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
 - organisationsjurist Esa Iivonen, Mannerheims Barnskyddsförbund
 - socialskyddschef Jaana Penttilä, De Synskadades Centralförbund
 - utvecklingschef Matti Lahtinen, Undervisningssektorns Fackorganisation rf
 - generalsekreterare Hanna Markkula-Kivisilta, Rädda Barnen rf
 - tf. verksamhetsledare Sinikka Sipilä, Finlands Biblioteksörening rf
 - generalsekreterare Pietari Jääskeläinen, Byaverksamhet i Finland rf
 - ombudsman Aila Sauramo, Suomen Sinfoniaorkesterit ry
 - ordförande Tuomas Auvinen, Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto ry
 - styrelseordförande Martti Jalkanen och generalsekreterare Mika Nirvi, Finlands Sommaruniversitet rf
 - generalsekreterare Anja-Tuulikki Huovinen, Finlands Museiförbund rf
 - generalsekreterare Eeva-Inkeri Sirelius, Samverkande Bildningsorganisationerna.
- Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
- centralkommissionen för konst
 - Jyväskylä stad
 - Sodankylä kommun
 - Sotkamo kommun
 - Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
 - Centralförbundet för Barnskydd
 - Henkilökohtaisten Avustajien työnantajien Liitto
 - Tröskeln rf
 - Suomen Kansanopistoyhdistys
 - Finlands Biblioteksörening rf.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår ändringar i lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, barnskyddslagen, yrkeshögsko-

lelagen, lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, teater- och orkesterlagen, museilagen och statsunderstödslagen.

Bestämmelserna om justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna i lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om

planering av och statsandel för social- och hälsovården samt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreslås bli ändrade. I den justering av kostnadsfördelningen som utförs vart fjärde år ska de kalkylerade kostnader och priser per enhet som ligger till grund för statsandelarna justeras enligt de faktiska kostnaderna och staten ska delta i dessa kostnader enligt bestämningsgrunderna med en procentandel som anges i lag. Avsikten är att det ska bestämmas särskilt om statsandelsprocenterna vart fjärde år. Vidare föreslås att grunderna för bestämmande av statsandelen årligen ska justeras med ett nytt fullt index som beskriver kostnadsutvecklingen inom den kommunala basservicen. Bestämmelserna om kostnadsfördelningen tillämpas första gången när statsandelarna för 2008 fastställs. Det nya sättet att beräkna indexet tas i bruk vid ingången av 2006. Möjligheten att kompensera en ändring i kostnadsnivån på en nivå som är lägre än nivån för det fulla indexet föreslås bli slopad från ingången av 2008.

Lagen om statsandelar till kommunerna ska ändras så att kommunernas allmänna statsandel höjs med ett nytt tillägg som grundar sig på en betydande förändring i kommunens invånarantal. Bestämningsgrunderna för skärgårdstillägget och fjärrortstillägget i den allmänna statsandelen ska ändras och tätortstillägget för trafiken ersättas med ett strukturtillägg för tätorter. Finansieringsunderstöd enligt prövning till kommunerna ska beviljas på det villkor att kommunen gör upp en plan för åtgärder som ska vidtas för att balansera kommunens ekonomi.

Lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården ska ändras i fråga om vissa grunder för bestämmande av statsandelen för social- och hälsovården. Den fjärrortskoefficient som utgör statsandelsgrund för social- och hälsovården föreslås bli fastställd enligt det fjärrortstal som bestäms på grundval av det lokala och regionala befolkningsunderlaget utifrån lagen om statsandelar till kommunerna. Som en ny bestämningsgrund införs en handikappkoefficient som ska beakta kommunens kostnader för tjänster till gravt handikappade. Dessutom ska det särskilda system för utjämning av stora kost-

nader inom barnskyddet som grundar sig på faktiska kostnader ersättas med en ny barnskyddskoefficient som anger behovet av barnskydd.

I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett flertal ändringar. Sättet att kalkylera de priser per enhet som används som grund för statsandelen för driftkostnaderna för den grundläggande utbildningen ska förenklas och grunderna för bestämmande av priserna per enhet viktas på ett annat sätt. Den skolnätkod som inverkar på statsandelen för den grundläggande utbildningen ska beaktas endast i de glesast bebodda kommunerna och skärgårdskommunerna. Vidare föreslås att antalet elever med ett främmande språk som modersmål läggs till ny grund för gradering av statsandelen för den grundläggande utbildningen.

Resultatet av verksamheten ska läggas till grund för bestämning av finansieringen av den grundläggande yrkesutbildningen. Avsikten är att belöna utbildningsanordnarna för resultatrik verksamhet, inbegripet de studerandes etablering i arbetslivet och färre fortsatta studier på högre nivå, avbrott i studierna, genomströmningsgraden i utbildningen samt undervisningspersonalens kompetens liksom utbildningsanordnarens satsning på personalutveckling.

Finansieringen av yrkeshögskolorna ska göras stabilare, mer kalkylerad och sporrande. Grunden för finansieringen ska inte vara det faktiska antalet studerande utan antalet i det målavtal som undervisningsministeriet och yrkeshögskolans huvudman tillsammans ingått med yrkeshögskolan. Priset per enhet som ligger till grund för den statliga finansieringen till yrkeshögskolan ska dels bestämmas enligt antalet studerande, dels enligt antalet avlagda examina. Priserna per enhet för yrkeshögskolor ska inte längre räknas ut på grundval av examina. Den yrkespedagogiska lärutbildningen ska beviljas statsandel i stället för statsunderstöd.

I finansieringen av yrkesutbildningen och yrkeshögskolorna frångås de särskilda statsandelarna för anläggningskostnader, de så kallade investeringstilläggen till kostnaderna för anläggningsprojekt och höjningen av priset per enhet utifrån den årshyra som fastställs av undervis-

ningsministeriet. I stället ska avskrivningar enligt bokföringen hos anordnare av yrkesutbildning och huvudmän för yrkeshögskolor räknas i de riksomfattande totalkostnader som används vid beräkningen av priset per enhet.

Grupperingen enligt bosättningsstruktur ligger till grund för beräkning av det pris per enhet som används som grund för statsandelen för bibliotekens driftskostnader ska frångås och ett enda pris per enhet införs i stället. Avsikten är att priset per enhet ändå höjs i de glesast bebodda kommunerna. Dessutom ska undervisningsministeriet kunna höja priset per enhet på grund av en särskild uppgift som åläggs ett bibliotek.

Priset per enhet för teatrar ska indexjusteras årligen. Dessutom föreslås att priset per enhet för statsandelen till teatrar, museer och orkestrar ska beräknas utifrån driftskostnaderna för respektive typ av institution vart fjärde år.

Statsunderstöden till vissa utbildningsanordnare och anordnare av kulturverksamhet ska dras av från de kostnader som ligger till grund för priserna per enhet för undervisnings- och kulturverksamhet.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Men bestämmelserna om revidering av förfarandet för justering av kostnadsfördelningen ska tillämpas första gången då grunderna för statsandelen för 2008 slås fast. Propositionen omfattar arrangemang under en övergångsperiod för att jämna ut verkningarna av reformens ikraftträdande. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006.

Lagmotion LM 91/2005 rd

Motionen är en parallellmotion till proposition RP 88/2005 rd och har samband med budgetpropositionen för 2006. I lagmotionen föreslås att det gällande systemet för utjämning av stora kostnader inom barnskyddet ska bibehållas. Där emot ska förslaget till barnskyddskoefficient inom statsandelen för social- och hälsovården slopas. I övrigt är innehållet i lagmotionen detsamma som i propositionen, inbegripet ikraftträdandet den 1 januari 2006.

Lagmotion LM 98/2005 rd

Lagmotionen är en parallellmotion till regeringens proposition RP 88/2005 rd och hänför sig till budgetpropositionen för 2006.

En snabb tillväxt eller nedgång i befolkningen innebär extra kostnader för kommunerna. Om befolkningen minskar blir det svårare att anpassa tjänsteutbudet till efterfrågan, eftersom man inte kommer ifrån fasta strukturer. En snabb befolkningstillväxt orsakar i sin tur extra kostnader på omkring 10 000 euro per inflyttare i form av investeringar framför allt i social- och hälsovårdens och undervisnings- och bildningsväsendets byggnader. När de snabbt växande kommunerna inte har klarat av kostnaderna har planläggningen bromsats upp. Kommunerna har inte råd med en snabb tillväxt. Det har i sin tur lett till en splittrad stadsstruktur i växande stadsregioner i och med att flyttningstrycket har drabbat kranskommuner som ligger längre bort från stadscentrumen.

Regeringen föreslår nu ett extra stöd för snabbt växande kommuner. Det föreslås vara 38,65 euro per invånare till kommuner där invånarantalet under de tre närmaste åren före finansåret har ökat med mer än 6 procent.

Det finns två problem i propositionen. För det första riktas stödet mycket slumpmässigt till kommunerna. Om ökningen i invånarantalet ligger en person under gränsen uteblir stödet helt och hållet, men om gränsen överskrider med en endaste person betalas fullt stöd. För Helsingfors stad kan en invånare betyda ett inkomstillägg eller inkomstbortfall på mer än 21 miljoner euro. Därför föreslås i lagmotionen att stödet ska vara glidande om förändringen i invånarantalet överskrider en viss gräns.

Det andra problemet är att stödet i sin föreslagna form påskyndar splittringen av stadsstrukturen i och med att procentgränsen helt utesluter stora stadskommuner från stödet och det bara riktas till kranskommunerna. En sådan utveckling är helt bakvänd.

Med stöd av det som anförs ovan föreslås att stödet ges till de kommuner där invånarantalet på tre år har förändrats med 4,5 procent eller 3 000 invånare. Stödet för varje invånare utöver

denna gräns föreslås för växande kommuner vara 13 gånger statsandelens grunddel per person (364 euro) och för kommuner med flyttningsförlust 38 gånger statsandelens grunddel (1 064 euro). Talen skiljer sig från varandra därför att man har velat göra förslaget kostnadsneutralt så att ett lika stort eurobelopp som i propositionen riktas både till växande och minskande kommuner.

Det bör noteras att stödet till växande kommuner bara är en tiondedel av de extra kostnaderna för det ökade invånarantalet.

Enligt detta förslag ökar antalet kommuner som får stöd på grund av det växande invånarantalet med nitton. I denna grupp ryms bl.a. Esbo, Vanda, Tammerfors, Uleåborg och Jyväskylä. Antalet stödtagande kommuner med flyttningsförlust ökar med hela 36.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Enligt propositionen (RP 88/2005 rd) ska reformen av systemet med kommunernas statsandel och finansieringsunderstöd genomföras i två faser. I propositionen ingår de ändringar som ska träda i kraft i den första fasen i början av 2006, dvs. översynen av statsandelsgrunderna och bestämmelserna om justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. I den andra fasen räknar man med att omstrukturera finansierings- och statsandelarna för att systemet ska bli enklare och produktivare och uppmuntra kommunerna till ökat samarbete.

I den föreliggande propositionen finns förslag bl.a. till ändring av lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998). Statsandelsreformen hänger samman med en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (RP 112/2005 rd) som förvaltningsutskottet har lämnat utlåtande FvUU 27/2005 rd om. Vidare har reformen samband med en proposition om ändring av fastighetsskattelagen (RP 145/2005 rd), som utskottet har lämnat utlåtande FvUU 23/2005 rd om. De ekonomiska konsekvenserna av dessa propositioner liksom av reformen av arbetsmarknadsstödet (RP 164/2005 rd) tas upp bland de ekono-

miska konsekvenserna av den föreliggande propositionen.

Förvaltningsutskottet anser att statsandelssystemets grundstrukturer fungerar. Statsandelarnas universalitet är ett av grundelementen i det kalkylerade statsandelssystemet och det har bibehållits i propositionen. Universaliteten är dessutom en väsentlig fråga med tanke på den kommunala självstyrelsen. Den föreliggande propositionen koncentrerar sig framför allt på sådana statsandelsgrunder som inte lämpar sig för det kalkylerade statsandelssystemet eller som annars är förlegade. I systemet föreslås vidare en del nya grunder som tar bättre hänsyn till kommunspecifika särförhållanden, servicebehov eller kostnader. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna är förknippad med ett förslag till nytt prisindex för basservicen som statsandelarna årligen ska korrigeras med utifrån kostnadsutvecklingen i kommunerna.

Utskottet noterar att en reform av kommun- och servicestrukturen är på gång och att den eventuellt kan kräva nya ändringar också i statsandelssystemet. Men det menar att det gällande systemet behöver ses över redan före reformen och att den föreliggande propositionen därför är motiverad. Det är viktigt att systemet är lyhört för utvecklingen i kommunernas service- och kostnadsstrukturer och förhållanden, typ befolkningens åldrande och migrationen. Systemet behöver större förutsebarhet och tydlighet och ändringarna ska också bidra till bättre samarbete mellan kommunerna. Med hänvisning till propo-

sitionen och annan utredning tillstyrker förvaltningsutskottet lagförslagen, men med anmärkningarna och ändringsförslagen nedan.

En av utgångspunkterna för reformen av statsandelssystemet är att ändringarna förväntas bli genomförda på ett kostnadsneutralt sätt. Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det framförts kritiska kommentarer av olika statsandelsgrunder. Inte minst social- och hälsovårdens och undervisningsväsendets koefficienter och beräkningsgrunder är svåra frågor. Dessutom har man uttryckt farhågor för om anslaget ska räcka till eller inte. Utskottet framhåller att de föreslagna ändringarna i statsandelsgrunderna utgör en helhet där ändringarna i grunderna kan få olika slag av ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Också de ekonomiska konsekvenserna i propositionen har bedömts utifrån detta. En ändring i en enskild grund kan leda till ett oönskat slutresultat med tanke på helheten. Utskottet påpekar att detta ökar trycket på nästa fas av statsandelsreformen.

Förvaltningsutskottet föreslår att ett uttalande ska godkännas om att riksdagen förutsätter att regeringen noggrant följer hur statsandelskoefficienterna och beräkningsgrunderna i den första fasen av statsandelsreformen fungerar samt vilka andra verkningar reformen har och beaktar detta i reformens andra fas (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Ändringen av lagen om statsandelar till kommunerna

Regeringen utgår från att justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna anpassas till ramarna för statsfinanserna under varje regeringsperiod. I samband med justeringen ska statsandelsprocenterna i basserviceprogrammet bestämmas utifrån en tväradministrativ helhetsbedömning i början av regeringsperioden. Därför måste kostnadsfördelningen justeras vart fjärde år. Utöver statsandelsprocenterna justeras också de kalkylerade kostnaderna och priserna per enhet som ligger till grund för statsandelen enligt de verkliga kostnaderna vart fjärde år. Förvaltningsutskottet anser att försla-

get gör statsandelssystemet mera förutsebart och klarare. Fyraårsregeln tillämpas redan nu inom social- och hälsovården. Inom undervisnings- och biblioteksväsendet innebär förslaget att priserna per enhet justeras vart fjärde år i stället för vartannat år. En del sakkunniga har också föreslagit att justeringen bör göras vartannat år eller rent av varje år. Utskottet noterar att det föreslagna nya systemet för justering av kostnadsfördelningen utgör en tväradministrativ, odelbar helhet. Det betyder att social- och hälsovården och undervisnings- och kulturväsendet i det nya förfarandet måste behandlas tidsmässigt lika. Också kulturutskottet (KuUU 10/2005 rd) har funnit det lämpligt att kostnadsfördelningen inom undervisningsväsendet justeras vart fjärde år. Justeringen av kostnadsfördelningen är en totalekonomisk åtgärd mellan staten och kommunerna och därför är det enligt utskottets mening motiverat att systemet i alla delar genomförs inom regeringsperioden.

I framtiden ska förändringar i kostnadsnivån bestämmas enligt det nya prisindexet för basservice utifrån en förändring i kostnadsnivån som viktats med driftsutgifterna för social- och hälsovården samt undervisnings- och kulturväsendet. Det nya indexet tillämpas första gången när statsandelarna för 2006 ska bestämmas. Förvaltningsutskottet omfattar förslaget. Det nya indexet kan bättre anses avspegla utvecklingen i kommunernas verkliga kostnader för basservice och minska problemen med den tillfälliga variationen i konsumentprisindex. Det är också positivt att indexjusteringen kommer att göras till fullt belopp varje år. Enligt en övergångsbestämmelse försvinner möjligheten till lagfäst justering av kostnadsnivån till ett mindre belopp än det fulla i början av 2008. Förvaltningsutskottet hänvisar till sitt utlåtande om budgetpropositionen för 2006 (FvUU 20/2005 rd), där det uppmärksammar indexjusteringarna och upprepar sin ståndpunkt till tidigare budgetpropositioner (bl.a. FvUU 24/2004 rd och FvUU 4/2003 rd) att stegringen i kostnadsnivån bör kompenseras till fullt belopp. Med hänsyn till kommunernas svåra ekonomiska situation är det enligt utskottet mo-

tiverat att indexjusteringarna görs till fullt belopp redan före 2008.

Justeringen av statsandelsgrunderna ruckar på statsandelarna till kommunerna per capita. Förvaltningsutskottet omfattar förslaget att konsekvenserna för kommunerna av de föreslagna ändringarna i statsandelsgrunderna lindras under en övergångsperiod på tre år. Utskottet noterar att statsandelsbortfallet i vissa kommuner kan bli så högt som över 200 euro per invånare, dvs. totalt omkring 3,8 miljoner euro. I sju kommuner kommer bortfallet att vara över 100 euro per invånare. I omkring 40 kommuner är det över 50 euro per invånare. Den föreslagna utjämnningen under en övergångsperiod begränsar bortfallet i en kommun till 50 euro per invånare och är under 2006—2008. Så vitt utskottet kan se är en av de viktigaste faktorerna att fjärrortskoefficienten i statsandelsreformen ersätts med en koefficient som bygger på ett fjärrortstal. Det uppmärksammar att den kommunala ekonomin redan av andra orsaker kan vara svag. Utskottet föreslår ett uttalande om att riksdagen förutsätter att regeringen bereder sig på att betydande statsandelsförluster till följd av ändringar i statsandelgrunderna under den första reformfasen vid behov kan beaktas när kommunerna beviljas av prövning beroende finansieringsbidrag under övergångsperioden 2006—2008 samt, med beaktande av de ändringar i finansieringssystemet som eventuellt träder i kraft vid ingången av 2009, i förekommande fall också efter övergångsperioden (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Som en teknisk ändring föreslår förvaltningsutskottet att det genomsnittliga belopp som används som grund för den allmänna statsandelen enligt 27 § 1 mom. i det första lagförslaget justeras utifrån de preciserade kalkyler som lagts fram efter det att propositionen lämnades. Det preciserade beloppet är 27,81 euro.

Statsandelarna för social- och hälsovården

Barnskyddskoefficienten

Regeringen föreslår att det särskilda systemet för utjämning av stora kostnader inom barnskyd-

det slopas och ersätts med en ny barnskyddskoefficient. Enligt motiveringen har det nuvarande systemet visat sig vara svårförutsebart vad gäller kostnaderna och regionalt ojämlikt och det har inte heller effektivt kunnat stödja verksamheten i mindre kommuner. Det har setts som ett problem att förvaltningskostnaderna skjutit i höjden och att resurser flyttats från kommunernas eget förebyggande och öppenvårdsinriktade barnskyddsarbete och utvecklingen av det till finansieringsandelarna för utjämningsystemet. Social- och hälsovårdsutskottet beskriver i sitt utlåtande (ShUU 11/2005 rd) erfarenheter både för och emot det nuvarande utjämningsystemet. Likadana synpunkter fördes fram också vid utfrågningen av sakkunniga i förvaltningsutskottet.

Förvaltningsutskottet påpekar att den nya barnskyddskoefficienten som grund för statsandel enbart bygger på antalet omhändertaganden enligt barnskyddslagen. Koefficienten beaktar till exempel inte vad sådana betydande kostnader som placeringar inom öppenvården betyder för kommunerna. Förvaltningsutskottet anser i likhet med social- och hälsovårdsutskottet att det är viktigt att finansieringssystemet inte förskjuter tyngdpunkten i barnskyddet från tidiga ingrepp och förebyggande åtgärder i riktning mot reparativa åtgärder som ställer sig dyrare än förebyggande åtgärder och som är mycket tyngre för både barnen och familjerna. Enligt barnskyddslagen är stödåtgärder inom den öppna vården primära och normala när det gäller familjer och enskilda individer. Det viktigaste är att beakta barnets intresse när man bestämmer om barnskyddsåtgärder. Enligt förvaltningsutskottet är det angeläget att se till att systemet inte ens indirekt kan inskränka möjligheterna att ordna med barnskyddstjänster.

En genomgripande reform av barnskyddslagen är under beredning i en arbetsgrupp som ska få sitt uppdrag färdigt fram till slutet av mars 2006. Reformen har samband med ett brett program för utveckling av barnskyddet 2004—2007. Förvaltningsutskottet anser att man i samband med reformen av barnskyddslagen också bör klarlägga om barnskyddskoefficienten fungerar och utarbeta förslag till en bedömnings-

grund för statsandel för den öppna vården inom barnskyddet som uppfyller statsandelskriterierna. Social- och hälsovårdsutskottet menar att koeficientmodellen bör ses över så att antalet klienter inom den öppna vården, omhändertagande och eftervård kan vägas in. Det kräver bättre barnskyddsstatistik.

Förvaltningsutskottet föreslår ett uttalande om att riksdagen förutsätter att regeringen vid revideringen av barnskyddslagen skyndsamt utreder hur barnskyddskoefficienten utfaller och med beaktande, när koeficienten revideras, av att den utöver antalet omhändertaganden även kan inbegripa sådana grunder för öppen vård för barn som uppfyller statsandelskriterierna (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

I detta sammanhang vill utskottet dessutom ta upp frågan om hur hemkommunen ska ersättas för kostnaderna för sådana barns skolgång som med återopande av barnskyddet har placerats utanför hemkommunen. Också kulturutskottet uppmärksammar frågan i sitt utlåtande. Enligt lagen om hemkommun (201/1994) förändras hemkommunen inte för barn som med återopande av barnskyddet placerats utanför sin hemkommun. Å andra sidan har barnets hemkommun skyldighet att ordna med grundläggande undervisning för barnet och ansvar för att barnet får specialundervisning och annat särskilt stöd som det behöver för sin skolgång. I praktiken kan det gå till exempel så att barnets hemkommun under det första året barnet är utplacerat får statsandel men att den måste bekosta barnets undervisning och anknytande stödåtgärder utan statsandel under en del av läsåret. Också i det fall att hemkommunen får statsandel för ett placerat barn räcker det enligt uppgift inte nödvändigtvis för kostnaderna för specialundervisning och/eller undervisning för omhändertagna barn som behöver mycket stödåtgärder. Förvaltningsutskottet önskar att frågan uppmärksammas till exempel i samband med barnskyddslagen.

Handikappkoefficienten

Regeringen föreslår en ny handikappkoefficient som bestäms utifrån den proportionella andelen gravt handikappade i kommunen. Koefficienten

beaktar bara sådana handikappkostnader för kommunen som är större än normalt. Den gäller sådana gravt handikappade som har ytterst begränsade möjligheter att studera eller att placera sig i arbetslivet och som behöver omfattande stödåtgärder. Rätt till handikappförmåner enligt koeficienten har de som behöver och anlitar många kommunala social- och hälsovårdstjänster.

Förvaltningsutskottet anser att den nya handikappkoefficienten behövs. Den förbättrar de handikappades tillgång till tjänster och jämnar ut skillnaderna mellan kommunerna när det gäller tillhandahållandet av tjänster. På nationell nivå betyder det inte mer resurser för handikappservicen men det medger en omfördelning av resurserna och bidrar till att hjälpa upp kommunernas finansiella situation. Kostnaderna för handikappservice spelar en mycket stor roll inte minst för små kommuner.

De sakkunniga som utskottet hört tog upp t.ex. definitionerna på gravt handikapp i olika lagar, de som på grund av handikapp är intagna i anstalt och de som är i psykisk rehabilitering. Det föreslogs att handikappkoefficienten också bör omfatta serviceboende och personligt biträde för gravt handikappade. Vidare lyfte de fram handikappades och åldringars servicebehov. Förvaltningsutskottet konstaterar att de här frågorna kan tas upp till exempel i det fortsatta arbetet på att se över statsandelssystemet.

Dagvårdskoefficienten

Regeringen föreslår att den nuvarande sysselsättningskoefficienten ändras till dagvårdskoefficient. Enligt utredning anses den nuvarande koeficienten fortfarande korrelera bäst med de verkliga kostnaderna för dagvården och därför har regeringen beslutat bibehålla grunden för den nuvarande koeficienten. Dagvårdskoefficienten beräknas genom att andelen kommuninvånare som arbetar i service- och förädlingsbranscherna och kommunens sysselsatta arbetskraft divideras med motsvarande andel för hela landet. Förvaltningsutskottet hänvisar till den subjektiva rätten till barndagvård och påpekar att koeficienten inte förefaller att beakta dag-

vårdskostnadernas struktur i de i regel jordbruksdominerade kommuner där det finns gott om småföretagare och jordbruk.

Finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet

Grundläggande utbildning

För den grundläggande utbildningen föreslås att sättet att beräkna priserna per enhet som ligger till grund för statsandelarna för driftskostnaderna ska förenklas och grunderna för att bestämma priserna per enhet ska viktas på ett annat sätt. Priserna per enhet ska i huvudsak bestämmas utifrån samma faktorer som hittills. Som ny grund för gradering av statsandelen föreslås antalet elever med ett främmande språk som modersmål. Kulturutskottet tillstyrker i sitt utlåtande och påskyndar att eftersläpningen i priserna per enhet för den grundläggande utbildningen åtgärdas. Förvaltningsutskottet instämmer i förslagen. Om graderingsfaktorerna och koefficienterna läggs fast i lagstiftning har också kommunerna bättre möjligheter till föregående bedömning av sin finansiering.

Regeringen föreslår att skolnätsfaktorn ska beaktas bara i de glesast bebodda kommunerna och skärgårdskommunerna där det på grund av tillgången till utbildning är nödvändigt att upprätthålla ett omfattande skolnät också med ett litet antal elever. Enligt utredning kommer förändringen i skolnätsfaktorn inte att minska den totala finansieringen av priserna per enhet, utan statsandelen bestäms utifrån andra graderingar än enligt skolnätet. Befolkningstätheten kommer då att spela en större roll som höjningsgrund och kommer därför att styra statsandelarna i regel till samma kommuner som den nuvarande skolnätsfaktorn. Att skolnätsfaktorn slopas betyder alltså inte i sig att skolor läggs ned. Det är viktigt att vi har kvar ett så heltäckande skolnät som möjligt, anser utskottet. Samtidigt understryker det att hela statsandelssystemet är kalkylerat och att beslut om skolnätet i linje med den kommunala självstyrelsen fattas i kommunerna. Vidare är det viktigt att besluten inte leder till avgöranden som är olämpliga med tanke

på elever och studerande. I detta sammanhang lyfter förvaltningsutskottet fram när- och byskolorna som en god inläringsmiljö och attraktionsfaktor för hela området. Det är nödvändigt att undervisningsministeriet ger akt på vilka effekter de föreslagna ändringarna i statsandelarna har för skolnätet och beaktar resultatet i beredningen av nästa fas av statsandelsreformen.

Förvaltningsutskottet understryker hur viktigt det är att barns skolväg är väl ordnad och fungerar. Utifrån sina planer för utvärdering av basservicen beräknar länsstyrelserna årligen hur lång tid elever i grundskolan och förskoleundervisningen använder för sin skolfärd. Det är mycket viktigt. Samtidigt ser utskottet på skolfärden som helhet och hur den ska ordnas så att den bidrar till barns välbefinnande över lag. Utskottet föreslår därför att länsstyrelserna i nästa plan för utvärdering av basservicen också utvärderar skolfärden i sin helhet.

Yrkesutbildning

När det gäller yrkesutbildningen föreslås resultatet som ny grund för gradering av den kalkylerade finansieringen av driftskostnaderna. Resultatet ska mätas utifrån faktorer som etablering i arbetslivet, fortsatta studier, avbrutna studier, genomströmningen och undervisningspersonalens kompetens och arbetsgivarens satsningar på personalutveckling. Men finansieringen ska fortfarande huvudsakligen utgå från resultatet av antalet studerande och priset per enhet. Specialläroanstalter ska inte omfattas av den resultatbaserade finansieringen. Kulturutskottet tillstyrker i sitt utlåtande satsningen på resultat och uppmuntran i propositionen. Det ser också positivt på att resultatet inte mäts utifrån en enda faktor utan flera faktorer tillsammans och understryker att olika utbildningsanordnares verksamhetsbetingelser bör vägas in. Förvaltningsutskottet omfattar denna syn. Det poängterar dessutom att möjligheterna till kvalitativ utveckling av utvecklingen bör uppmärksammas.

Yrkeshögskolorna

Lagstiftningen om yrkeshögskolorna reviderades 2003. I sitt svar på regeringens proposition

med förslag till yrkeshögskolelag och vissa lagar som har samband med den (RSv 306/2002 rd — RP 206/2002 rd) förutsatte riksdagen att regeringen vidtar åtgärder för att se över finansieringssystemet. Enligt förvaltningsutskottet är det bra att reformen nu ingår i propositionen.

Regeringen föreslår att finansieringen av yrkeshögskolorna inte längre ska grunda sig på det verkliga antalet studerande utan på antalet studerande enligt ett målavtal som undervisningsministeriet och yrkeshögskolans huvudman ingått med yrkeshögskolan. Priset per enhet som ligger till grund för den statliga finansieringen till yrkeshögskolan utgörs av den del som bestäms enligt antalet studerande och antalet avlagda examina. Yrkeshögskolornas priser per enhet ska inte längre räknas utifrån examina. För den yrkespedagogiska lärarutbildningen beviljas statsandel i stället för statsunderstöd.

Kulturutskottet omfattar i sitt utlåtande regeringens förslag till ändringar i grunderna för fördelning av statsandelen mellan yrkeshögskolorna, systemet för finansiering av investeringar och yrkespedagogisk lärarutbildning. Det ser också positivt på att resultatet ska beaktas i grunderna för statsandelar till yrkeshögskolorna. Korrelationen mellan examina och finansiering skapar ett tryck på att förbättra genomströmningen och minska antalet avbrott. Den nya finansieringsmodellen eliminerar också det gamla problemet med oväntade förändringar i antalet studerande. Utskottet anser sig kunna omfatta dessa åsikter. Det understryker dessutom hur viktigt det är att höja utbildningens kvalitet och bibehålla ett brett utbildningsutbud.

Förvaltningsutskottet konstaterar att den slutliga nya finansieringen påverkas inte bara av den ändrade grunden för priser per enhet utan också av den nya modellen för finansiering av investeringar och att lärarutbildningen i fråga om fem yrkeshögskolor vägs in i finansieringen av priset per enhet. Effekterna av förändringarna för enskilda yrkeshögskolor minskas genom en övergångsbestämmelse som begränsar omfattningen av förändringen i finansieringen under tre år från lagens ikraftträdande.

Förvaltningsutskottet föreslår ett uttalande om att regeringen förutsätts följa och utvärdera hur finansieringssystemet för yrkeshögskolorna fungerar bland annat med avseende på systemets genomskinlighet, resultat och kvalitet i utbildningen samt finansieringsbasen och i förekommande fall i skyndsam ordning vidtar de lagstiftningsåtgärder som uppföljningen och utvärderingen föranleder (*Utskottets förslag till uttalande 4*).

Systemet för finansiering av investeringar inom yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning

Den särskilda investeringen av finansieringar föreslås bli slopad i finansieringen av statsandelarna för yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning. Anläggningskostnaderna för byggande och förvärv av lokaler och anläggningar ska beaktas i finansieringen av priset per enhet för driftskostnader genom avskrivningar i yrkesutbildningens och yrkeshögskolornas bokföring. I den första fasen ger avskrivningarna inte upphov till finansiering motsvarande samtliga avskrivna poster bl.a. på grund av de statsandelar som beviljats för donerade fastigheter och anläggningsprojekt och därför höjs priset per enhet enligt finansieringsnivån för 2005 under en övergångsperiod (garantisumma).

Förvaltningsutskottet anser att det i sig är motiverat att införa det nya systemet. Det möjliggör mera planmässiga investeringar i och med att projekten inte är bundna vid statens finansieringsplan och investeringarna därmed kan genomföras vid den tidpunkt som är lämpligast med tanke på verksamheten. Med hänsyn till kostnadsneutraliteten kan den del av finansieringen av anläggningsprojekt i nivån för 2005 årligen lyftas över till priserna per enhet för driftskostnader som inte behövs för projektspecifika s.k. efterfinansierade statsandelar för anläggningsprojekt under året. Från garantisumman drar man i så fall enligt ikraftträdandebestämmelsen i lagförslaget av den andel som årligen betalas som efterfinansiering i budgeten. Utskottet ser positivt på att förändringen tillför priserna per enhet extra finansiering genast när lagen

träder i kraft. Enligt utredning ökar det finansieringen av yrkesutbildningen 2006 med omkring 33 euro per studerande. Höjningen växer i den takt redan beviljade efterfinansieringsposter av statsandelarna minskar.

Enligt propositionen har priserna per enhet 2006 för yrkesutbildningen beretts utgående från att en del små utbildningsanordnare ska beviljas en behovsprövad höjning av priset per enhet utifrån ett projekt i finansieringsplanen, eftersom det annars beräknas bli ekonomiskt särskilt tungt för dem att genomföra ett byggprojekt. Utskottet ser förslaget som högst motiverat och menar att man i vissa fall bör räkna med möjligheten till behovsprövade höjningar också 2007—2008.

I priset per enhet för specialundervisning inom yrkesutbildningen föreslås en ändring i de höjningar som läggs fast genom förordning av statsrådet. Ändringen är enligt utredning teknisk. Den beror på att investeringarnas garanti-summa i priset per enhet ingår både i det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning och i priserna per utbildningsområde. De höjningar som är bundna vid det genomsnittliga priset per enhet ändras för att de inte ska få flerdubbla effekter för finansieringen. Det handlar alltså inte om att sänka de nuvarande höjningarna. Förändringen i finansieringen av specialyrkesläroanstalter svarar i det stora hela mot en genomsnittlig ökning på 4 procent i finansieringen av yrkesutbildningen.

I detta sammanhang vill förvaltningsutskottet inskräpa att man i finansieringen av den yrkesinriktade specialundervisningen också i framtiden bör se till att de som får särskilt stöd har tillgång till yrkesinriktad specialundervisning i enlighet med sina förutsättningar. I finansieringen gäller det också att beakta att behovet av specialundervisning fortsatt ökar. I det sammanhanget bör man också se om möjligheterna att utveckla specialanstalterna.

Under utfrågningen av sakkunniga i utskottet gjordes utskottet uppmärksam på situationen för utbildningsanordnare som verkar i hyreslokaler. För klarhetens skull noterar förvaltningsutskottet att hyreskostnaderna i framtiden kommer att ingå i kostnadsbasen och kostnaderna en-

ligt utbildningsområde och den vägen påverka priserna per enhet för enskilda utbildningsområden och anordnare. I propositionens motivering framhålls att priset per enhet för vissa utbildningsanordnare på ansökan måste höjas på grund av slopade särskilda hyror åtminstone i en övergångsfas för att de spelar en betydande roll för finansieringen till en enskild utbildningsanordnare. Förvaltningsutskottet anser att systemet måste bibehållas inte minst i fråga om vissa små utbildningsanordnare också efter övergångsfasen.

Nettning av statsunderstöd

Enligt det nuvarande systemet får de kostnader för utveckling och annan verksamhet enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och yrkeshögskollagen som det beviljas statsunderstöd enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet också anges som kostnader som omfattas av statsandelsfinansieringen. Det har ansetts som ett missförhållande. För att slopa den dubbla finansieringen föreslår regeringen att ett eurobelopp motsvarande understöden för verksamhet som omfattas av statlig finansiering med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och yrkeshögskolelagen ska dras av från de totala kostnaderna för verksamheten. Genom ändringen minskar både statsandelen och kommunernas finansieringsandel. Nettningen ska inte gälla det eurobelopp som svarar mot den resultatbaserade finansieringen enligt yrkeshögskolelagen och inte heller budgetbaserade statsunderstöd. Nettning ska tillämpas första gången när priserna per enhet som ligger till grund för statsandelen beräknas för 2008.

Utskottet anser att det i sig är en acceptabel utgångspunkt att försöka undvika dubbel finansiering. Det påpekar samtidigt att statsunderstöden spelar en viktig roll för läroanstalternas utveckling och inriktning. En del sakkunniga har befarat att utvecklingen av läroanstalterna kan ställas på spel om dessa inte ansöker om understöd avsedda för utveckling av den anledningen att understöden minskar de kostnader som ligger till grund för statsandelen. Det är viktigt att

läroanstalternas möjligheter att bredda utbildningsutbudet och höja kvaliteten uppmärksammas i tillräcklig grad.

Biblioteken och kulturverksamheten

Den största förändringen för biblioteken är att priserna per enhet enligt gruppering av bosättningsstrukturen slopas till förmån för ett enda pris per enhet. Med tanke på tillgången till bibliotekstjänster ser förvaltningsutskottet i likhet med kulturutskottet positivt på att priset per enhet kan graderas enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet i glest bebyggda kommuner och skärgårdskommuner. En annan positiv sak är att priset per enhet för en sådan kommun höjs där biblioteket har förordnats att fungera som centralbibliotek för allmänna bibliotek eller som landskapsbibliotek. Men förvaltningsutskottet påpekar att de föreslagna förändringarna i sättet att beräkna priserna per enhet för biblioteken inte ökar den totala finansieringen av statsandelar till biblioteken.

I priset per enhet för teatrar föreslås en årlig indexjustering. I lagen föreslås dessutom att priset per enhet ska justeras med fyra års mellanrum. Förvaltningsutskottet anser precis som kulturutskottet att förändringarna är bra. Ett viktigt tillägg för teatrar och orkestrar är också möjligheten att anhålla om behovsprövat statsunderstöd för olika slag av utvecklingsprojekt. Förslagen förbättrar konst- och kulturinstitutionernas verksamhetsbetingelser och tryggar tillgången till kulturtjänster runt om i landet.

Bestämmelserna om övervakning och granskning av finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet

Enligt förvaltningsutskottet är det lämpligt att det i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet tas in bestämmelser om granskning, övervakning, återkrav, avbrytande av utbetalning av finansiering och om tillgång till upplysningar och handräckning. I övrigt hänvisas beträffande statsunderstöd till statsunderstödslagen (688/2001). Inom undervisnings- och kulturväsendet finns ett stort antal inrättningar

med privata huvudmän. Gränserna för myndigheternas befogenheter och rättigheterna och skyldigheterna för den som är föremål för granskning bör lämpligen anges klart i lag.

Förvaltningsutskottet uppmärksammar lydelsen i 54 § 2 mom. i lagförslag 4 som ger den uppfattningen att Utbildningsstyrelsens befogenhet att utföra granskning skulle bygga på beslut av undervisningsministeriet. Enligt praxis i grundlagsutskottet (t.ex. GrUU 38/2004 rd och GrUU 52/2001 rd) bör utövande av offentlig makt typ granskning grunda sig direkt på lag. Av bestämmelsens motivering framgår också att det i praktiken är undervisningsministeriet som fattar beslut om granskning och att den utförs av Utbildningsstyrelsens tjänstemän. Å andra sidan bör också undervisningsministeriet självt ha möjlighet att utföra granskningar. Utskottet föreslår att bestämmelsen ändras enligt motiven.

I nämnda 2 mom. föreskrivs att den som får finansiering ska ge den granskande tjänstemannen alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen och även i övrigt bistå vid granskningen. De uppgifter som avses i bestämmelsen är normalt andra uppgifter än personuppgifter. Grundlagsutskottet har i sin praxis (t.ex. GrUU 47/2005 rd, GrUU 42/2005 rd och GrUU 4/2005 rd) ansett det lämpligt att myndigheternas rätt till upplysningar också i ett sådant fall begränsas till sådana upplysningar som är nödvändiga för myndighetsutövningen. Förvaltningsutskottet föreslår att bestämmelsen ändras i enlighet med detta.

I 2 mom. ges den tjänsteman som utför granskningen dessutom rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till lokaler i finansieringstagarens besittning eller användning och till andra områden. Med hänvisning till praxis i grundlagsutskottet (t.ex. GrUU 43/2005 rd och GrUU 39/2005 rd) föreslås förvaltningsutskottet att lokaler som omfattas av hemfriden lämnas utanför granskningsrätten. En likadan avgränsning ingår i 17 § 3 mom. i statsunderstödslagen.

Vissa tekniska ändringar i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Förvaltningsutskottet hänvisar till kulturutskottets utlåtande och föreslår att 33 § 4 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1389/2001) upphävs som obehövt i ingressen till lagförslag 4.

Vidare vill förvaltningsutskottet precisera 28 1 mom. i lagförslag 4 så att det klart framgår att priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar bestäms av undervisningsministeriet.

I 44 § 2 mom. i lagförslag 4 föreskrivs om antalet studerande och antalet examina som utgör grund för finansiering av yrkeshögskolorna. Uttrycket i bestämmelsen hänvisar bara till yrkeshögskoleexamina, trots att också högre yrkeshögskoleexamina och de som utexamineras från yrkespedagogisk lärarutbildning räknas in i antalet examina. Förvaltningsutskottet föreslår en precisering för att formuleringen också ska omfatta dessa faktorer.

Lagmotionerna

Utskottet har godkänt lagförslagen utifrån proposition RP 88/2005 rd och föreslår därför att lagförslagen i lagmotionerna LM 91/2005 rd och LM 98/2005 rd ska förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2, 3 och 5—10 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1 och 4 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotionerna LM 91/2005 rd och LM 98/2005 rd förkastas och

att fyra uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 20 december 1996 om statsandelar till kommunerna (1147/1996) 4 § 3 mom. samt 5 och 29 §,

av dem 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1102/1997,

ändras 3 §, 4 § 2 mom., 6 §, 8 § 3 mom. 9 och 11 §, 13 § 2 mom., 16 § 3 mom. och 27 §,

av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1102/1997, 9 § sådan den lyder i lag 1360/2001, 16 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1102/1997 samt 27 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och i lag 1061/1998, samt

fogas till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 1360/2001, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 12 a § som följer:

3, 4, 6, 8—11, 12a, 13 och 16 §
(Som i RP)

27 §

(2 mom. som i RP)

Belopp som ligger till grund för allmän statsandel

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Det genomsnittliga belopp som används som grund för den allmänna statsandelen 2006 är 27,81 euro per invånare.

4.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) 19 § 5 mom., 29 och 30 §, 33 § 4 mom. samt 46 § 3 mom., sådana de lyder i lag 1389/2001,

ändras 1 § 1 mom. 5 punkten, 9 och 10 §, 11 § 3 mom., 14 §, 16 § 1 mom., 17 § 1 och 2 mom., 18 § 1 mom., 19 § 1, 2 och 7 mom., 20 §, 21 § 2 mom., 23 b § 1 och 2 mom., 24 §, 24 a § 1 och 2 mom., 28 §, 31 § 2 och 3 mom., rubriken för 43 §, 43 § 1 mom., 44 §, 45 § 2 mom., 46 § 5 och 6 mom., 49 § och rubriken för 54 §,

av dem 9, 10 och 14 §, 16 § 1 mom., 19 § 2 och 7 mom. samt 46 § 5 och 6. mom. sådana de lyder i nämnda lag 1389/2001, 11 § 3 mom. och rubriken för 43 § sådana de lyder i lag 1280/2002, 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1140/2003 och 17 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1186/1998, 19 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1211/2000, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1389/2001 och i lag 412/2005, 23 b § 1 och 2 mom. samt 24 a § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1291/2004, samt

fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1186/1998, 1211/2000 och 1389/2001, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 23 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1389/2001, nya 2—4 mom., till lagen en ny 47 a §, till 54 § nya 2—4 mom. samt till lagen en ny 57 b § som följer:

1, 9—11, 14, 16—21, 23, 23 b, 24 och 24 a §
(Som i RP)

28 §

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar beräknas särskilt för varje form av konst- och kulturinstitution vart fjärde år genom att driftkostnaderna för institutionernas verksam-

het under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med kulturinstitutionernas totala antal faktiska årsverken under samma kalenderår. *Undervisningsministeriet bestämmer priset per enhet* i enlighet med den beräknade kostnadsnivån för finansåret och så att de förändringar i verksamhetens omfattning och art som föranleds av statens åtgärder beaktas i tillämpliga delar så som bestäms i 3 § 1—3 punkten samt 4 § i lagen om statsandelar till kommunerna.

(2—5 mom. som i RP)

31 och 43 §
(Som i RP)

44 §

*Beräkning av antalet elever, studerande och
examina*

(1 mom. som i RP)

Utan hinder av 1 mom. beräknas finansieringen för finansåret och priserna per enhet för yrkeshögskolorna på basis av det antal studerande som bestäms enligt avtalet i 8 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen, antalet i yrkeshögskolor avlagda examina samt antalet utexaminerade från en yrkespedagogisk lärarutbildning.

(3—5 mom. som i RP)

45, 46, 47 a och 49 §
(Som i RP)

54 §

*Skyldighet att lämna upplysningar, gransknings-
rätt och handräckning*

Undervisningsministeriet *beslutar om*
granskningar av ekonomin och verksamheten

som utförs hos den som får finansiering för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. Undervisningsministeriet kan även ge Utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar. Den som får finansiering skall utan ersättning ge den tjänsteman som utför granskningen alla nödvändiga uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen samt även i övrigt bistå vid granskningen. Den tjänsteman som utför granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till lokaler som är i finansieringstagarens besittning eller användning och som används för den verksamhet som finansieras samt till andra områden. Granskning får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

(3 och 4 mom. som i RP)

57 b §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att regeringen noggrant följer hur statsandelskoefficienterna och beräkningsgrunderna i den första fasen av statsandelsreformen fungerar samt vilka andra verkningar reformen har och beaktar detta i reformens andra fas.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen bereder sig på att betydande statsandelsförluster till följd av ändringar i statsandelgrunderna under den första

reformfasen vid behov kan beaktas när kommunerna beviljas av prövning beroende finansieringsbidrag under övergångsperioden 2006—2008 samt, med beaktande av de ändringar i finansieringssystemet som eventuellt träder i kraft vid ingången av 2009, i förekommande fall också efter övergångsperioden.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen vid revideringen av barnskyddslagen skyndsamt utreder hur barnskyddskoefficienten utfaller och med beaktande,

när koefficienten revideras, av att den utöver antalet omhändertaganden även kan inbegripa sådana grunder för öppen vård för barn som uppfyller statsandelskriterierna, samt förbättrar statistikföringen i anslutning till detta och så snart som möjligt, rentav innan projekt som berör barnskyddslagen och andra reformer genomförs, utifrån utredningar förelägger riksdagen behövliga ändringsförslag.

4. *Riksdagen förutsätter att regeringen följer och utvärderar hur finansieringssystemet för yrkeshögskolorna fungerar bland annat med avseende på systemets genomskinlighet, resultat och kvalitet i utbildningen samt finansieringsbasen och i förekommande fall i skyndsamt ordning vidtar de lagstiftningsåtgärder som uppföljningen och utvärderingen föranleder.*

Helsingfors den 30 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Nils-Anders Granvik /sv
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /cent (delvis)
Jyrki Kasvi /gröna
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Lauri Oinonen /cent
Heli Paasio /sd
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd
ers. Aulis Ranta-Muotio /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringen inledde i början av 2005 en reform av kommunernas servicestruktur som har inneburit att kommunstrukturen i Finland och serviceproduktionen kommer att förnyas. Nu har regeringen ändå lämnat en statsandelsreform till riksdagen som ytterligare komplicerar statsandelssystemet utan att i något avseende förbättra det nuvarande systemet. Som helhet betraktad är propositionen misslyckad eftersom den inte innebär några lättnader för den ansträngda kommunalekonomin och inte heller förtydligar systemet.

Kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna

I propositionen föreslås en enligt vår uppfattning omotiverad ändring av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Propositionen undergräver den princip enligt vilken staten, när den påför kommunerna uppgifter, skall se till att de har reella möjligheter att finansiera lagfäst service. Propositionen ökar också osäkerheten om i vilken utsträckning staten kommer att delta i finansieringen av åliggandena.

En förlängning av intervallerna för översyn av kostnadsfördelningen när det gäller utbildningsväsendet till fyra år, är en försämring som vi inte kan acceptera. Förvaltningsutskottet borde därför ha förkastat 3 § 1 mom. 4 punkten samt 6 § 1 mom. i lagförslag 1.

Kommunernas allmänna statsandel

Regeringen föreslår att beräkningsgrunderna för skärgårdstillägget och fjärrortstillägget ändras. Vidare föreslås det att tätortstillägget för trafiken ersätts med ett struktur tillägg vars belopp föreslås minska i takt med att antalet invånare i en tätort ökar. Förslagen kan inte motiveras med några som helst förnufts-skäl och förvaltningsut-

skottet borde ha förkastat förslaget i 11 § i lagförslag 1.

Barnskyddskoefficienten

Ansvar för barnskyddet faller i sista hand på den kommun där ett barn är bosatt. Tack vare en aktiv insats från riksdagen fick vi 1999 till stånd en utjämningsystem för de stora kostnaderna för barnskyddet, genom vilket kostnaderna utjämnas mellan medlemskommunerna enligt specialomsorgsdistrikt. Inom ramen för detta system har kommunerna rätt till en 70 procents ersättning för kostnader som föranleds av barnskyddsåtgärder enligt en vårdplan och som familjevis överskrider kommunens självrisk om 25 000 euro. Alla kommuner med barnskyddsbehov har dragit nytta av detta system.

I regeringen proposition föreslås att detta utjämningsystem slopas och ersätts med statsandelar som betalas enligt en barnskyddskoefficient. Vid beräkningen av den beaktas endast omhändertaganden i kommunen, trots att barnskyddet är så mycket mer än omhändertagande.

Det föreslagna nya systemet kan fungera som en sporre för kommunerna att öka antalet omhändertaganden trots att den åtgärden borde vara den sista utvägen i barnskyddssituationer. Vi anser att problem av barnskyddskaraktär borde avvärjas preventivt och att barnens välfärd i första hand borde säkerställas genom stödåtgärder inom den öppna vården.

Om anslagen för barnskyddet inte längre allokeras utan bakas in i kommunernas anslag för social- och hälsovårdens driftskostnader kommer kommunernas åtgärder för barnskyddet och särskilt för preventivt sådant oundvikligen att skäras ner. Detta är en följd av kommunernas trängda ekonomi. I finansieringen av det nya systemet saknas också de avgifter som kommunerna nu betalar till specialomsorgsdistriktet, vilket innebär att de anslag som kommunerna har budgeterat för barnskyddet minskar ock-

så till denna del. Förvaltningsutskottet borde därför ha strukit 15 b § i lagförslag 1 och förkastat hela lagförslag 3.

Finansieringen av den grundläggande utbildningen

Övergången inom utbildningsväsendet till att justera kostnadsfördelningen endast vart fjärde år skapar en klyfta mellan verksamhet och ekonomi. Behovet att höja enhetsprisen på en gång kommer att bli mycket stort, åtminstone om den årliga kostnadsutveckling håller i sig. Vi anser att förvaltningsutskottet borde ha ändrat regeringens förslag så att det gamla systemet hade bibehållits inom utbildningsväsendet, varvid enhetspriserna också i fortsättningen hade bestämts utifrån realiserade kostnader under de två senaste åren. Detta borde också gälla andra justeringar av kostnadsfördelningen inom utbildnings- och kulturväsendet, dvs. enhetspriset på gymnasie- och yrkesutbildning samt grundläggande konstutbildning.

Ärligen läggs ungefär 50 skolor ned och det ser ut som om vi skulle vara uppe i över 100 skolor detta år. I 168 kommuner ser man över eller förbereder en översyn av skolnätet. I propositionen föreslås att det s.k. småskoltillägget beaktas endast i glest bebodda kommuner och i skärgårdskommuner, vilket kommer att försnabba nedläggningen av skolor. Det finns risk för att många livskraftiga skolor läggs ned och tillgången på utbildning försämras. Slopandet av småskoltillägget är en stark signal från regeringspartierna för en befolkningskoncentration och avfolkning av glesbygden.

Det är självklart att undervisningsministeriet i fortsättningen måste följa effekterna på skolnätet av de ovan nämnda ändringarna. Vi anser att förvaltningsutskottet borde ha ändrat regeringens lagförslag så att statsandelsgrunderna för den grundläggande utbildningen inte ännu i detta skede hade ändrats när det gäller skolnätet, eftersom man inte är på det klara med hur servicestrukturreformen och den nya kommunstrukturen kommer att se ut.

Förvaltningsutskottet borde därför ha förkastat paragraferna 17, 18, 19 och 21 i lagförslag 4, vilket skulle ha lett till att justeringen av kostnadsfördelningen fortsättningsvis skulle göras vartannat år, samtidigt som de bestämmelser som gäller skolnätet hade bibehållits oförändrade.

Finansieringen av yrkeshögskolorna

Vi anser att förvaltningsutskottet borde ha sagt ut att finansieringen av yrkeshögskolorna ska basera sig på det faktiska antalet studerande och i begränsad utsträckning på antalet examina. En finansiering som grundar sig på ett kalkylerat antal studerande leder till ineffektivitet och tomma studieplatser och gynnar yrkeshögskolor där antalet studerande som avbryter sina studier är stort. Förvaltningsutskottet borde ha understrukt att finansieringen av yrkeshögskolorna baserar sig på det totala antalet studerande och att de studerandes frånvarorätt ändras så att frånvaro skall anmälas i god tid före terminens början.

Förslaget att i grunderna för statsandelarna till yrkeshögskolorna också beakta utbildningsresultatet anser vi vara ett steg i rätt riktning. Konsekvenserna av antalet examina för finansieringen skapar förväntningar när det gäller antalet godkända studerande och minskar studieavbrotten. Det finns ändå en risk att läroinrättningarna på bekostnad av nivån på examina sänker tröskeln för godkännande för att säkerställa finansieringen. Utskottet borde ha uttalat att det anser det nödvändigt att skapa ett bedömningsystem med vilket examinas kvalitet och nivå säkerställs i framtiden.

Förvaltningsutskottet borde också i sitt utlåtande ha uppmärksammat att det av propositionen framgår att man har för avsikt att avstå från en examensbaserad och graderad finansiering. I propositionen nämns att vid beräkningen av antalet examina endast beaktas skillnader som hänför sig till examinas omfattning. Skillnader i ämnesområden kommer däremot inte att beaktas. Detta kommer att leda till betydande resursförskjutningar mellan olika utbildningsområden, vilket inte på något sätt motiveras i propositionen.

nen. Finansieringen av utbildning som är dyrare än genomsnittet kommer därför att bli helt beroende av upprätthållarens tilläggsfinansiering vilket sannolikt kommer att försätta många läroinrättningar i en orimlig situation. Utskottet borde ha omfattat den åsikt som framkom under expertutfrågningen, enligt vilken det vid prissättningen av examina i fortsättningen borde fästas avseende vid skillnader i examinas pris och omfattning.

Med beaktande av de ovan nämnda missförhållandena och den skepticism som fördes fram under expertutfrågningen borde förvaltningsutskottet i detta skede ha förkastat revideringen av yrkeshögskolefinansieringen eller åtminstone ha ändrat regeringens lagförslag så att det nuvarande systemet skulle ha tillämpats ännu 2006. Under nästa år borde konsekvenserna av propo-

sitionen ha utretts i grunden och yrkeshögskolorna ha beretts tillfälle att lämna utlåtande om ändringsförslagen. Utskottet borde ha förkastat paragraferna 20, 44 och 50 i lagförslag 4 för då skulle yrkeshögskolornas finansiering ha fortsatt på nuvarande grund.

Förslaget

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslag 5—10 godkänns i enlighet med betänkandet,

att lagförslag 3 förkastas och

*att lagförslag 1, 2 och 4 godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 20 december 1996 om statsandelar till kommunerna (1147/1996) 4 § 3 mom. samt 5 och 29 §,
 av dem 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1102/1997,
ändras det inledande stycket och 1—3 punkten i 3 §, 4 § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 8 § 3 mom. 9 § (utesl.), 13 § 2 mom., 16 § 3 mom. och 27 §,
 av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1102/1997, 9 § sådan den lyder i lag 1360/2001, 16 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1102/1997 samt 27 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och i lag 1061/1998, samt
fogas till 6 § ett nytt 4 mom., till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 1360/2001, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 12 a § som följer:

3 §

Grunderna för fastställande av statsandelarna

De genomsnittliga belopp eller kalkylerade kostnader som används som grund för statsande-

larna eller för bestämmandet av dem fastställs årligen för det följande finansåret. Härvid beaktas

(1—3 punkten som i FvUB)

(4 punkten *utesl.*)

4 §
(Som i FvUB)

8—10 §
(Som i FvUB)

6 §
Justering av kostnadsfördelningen

11 §
(*Utesl.*)

(1 mom. *utesl.*)
(2—4 mom. som i FvUB)

12 a, 13, 16 och 27 §
(Som i FvUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FvUB)

2.

Lag

om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 3 augusti 1992 om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) 17 § 3 mom., 4 a kap. och 45 a §,
sådana de lyder, 17 § 3 mom. i lag 1150/1996, 4 kap. jämte ändringar och 45 a § i lag 1364/2004,
ändras 11 § 2 mom., 12 § 1—3 mom., rubriken för 15 §, 15 § 1 mom., 16 och 16 a § samt 16 b § 1 mom. och 18 §,
sådana de lyder, 11 § 2 mom., 12 § 1—3 mom., rubriken för 15 §, 15 § 1 mom., 16 och 16 a § samt 17 § 3 mom. i nämnda lag 1150/1996 samt 16 b § 1 mom. i lag 1145/2000, samt 18 § i nämnda lag 1150/1996 och i lagarna 974/1998, 1409/2001 och 1290/2004, samt
fogas till lagen nya 15 a (*utesl.*) och 18 a § som följer:

11, 12, 15 och 15 a §
(Som i FvUB)

16, 16 a, 16 b, 18 och 18 a §
(Som i FvUB)

15 b §
(*Utesl.*)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FvUB)

4.

Lag**om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) (*utesl.*), 29 och 30 §, 33 § 4 mom. samt 46 § 3 mom., sådana de lyder i lag 1389/2001,
ändras 1 § 1 mom. 5 punkten, 9 och 10 §, 11 § 3 mom., 14 §, 16 § 1 mom. (*utesl.*), 23 b § 1 och 2 mom., 24 §, 24 a § 1 och 2 mom., 28 §, 31 § 2 och 3 mom., rubriken för 43 §, 43 § 1 mom., (*utesl.*), 46 § 5 och 6 mom., 49 § och rubriken för 54 §,
 av dem 9, 10 och 14 §, 16 § 1 mom., (*utesl.*) samt 46 § 5 och 6. mom. sådana de lyder i nämnda lag 1389/2001, 11 § 3 mom. och rubriken för 43 § sådana de lyder i lag 1280/2002, (*utesl.*) 23 b § 1 och 2 mom. samt 24 a § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1291/2004, samt
fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1186/1998, 1211/2000 och 1389/2001, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 23 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1389/2001, nya 2—4 mom., till lagen en ny 47 a §, till 54 § nya 2—4 mom. samt till lagen en ny 57 b § som följer:

1, 9—11, 14 och 16 §
 (Som i FvUB)

17—21 §
 (*Utesl.*)

23, 23 b, 24, 24 a, 28, 31 och 43 §
 (Som i FvUB)

44 och 45 §
 (*Utesl.*)

46, 47 a, 49, 54 och 57 b §
 (Som i FvUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
 (Som i FvUB)

Helsingfors den 30 november 2005

Esko Kurvinen /saml
 Ahti Vielma /saml
 Sirpa Asko-Seljavaara /saml

Veijo Puhjo /vänt
 Kari Kärkkäinen /kd

RESERVATION 2

Motivering

Kommunernas statsandelssystem är komplicerat och rörigt och många kommuner upplever att de behandlas orättvist av själva systemet. Det har krävts ändringar på den punkten och nu har regeringen kommit med en länge emotsedd statsandelsreform. Sorgligt nog har de ursprungliga målen och principerna i motiveringstexten inte genomslag i lagförslagen. Nu blir systemet tvärtom ännu mer invecklat utan att samtidigt styra in kommunerna på en kvalitativ serviceproduktion med en ekonomisk helhetssyn.

Kommunernas allmänna statsandel

Ett tillägg som utgår från förändringar i kommunens invånarantal är motiverat men alltför strikt om beräkningsgrunden inte är differentierad. I motiveringen till 12 a § konstateras att "en bestående förändring på cirka en procent per år är medför ännu inte några problem när det gäller att anpassa kommunens ekonomi". Varför ska tillägget endast gå till kommuner som uppvisar förändringar på mer än sex procent i invånarantalet? Förvaltningsutskottet borde ha ändrat 12 a § i lagförslag 1 till den del det gällde förändringar in invånarantalet.

Handikappkoefficienten

Det nuvarande statsandelssystemet beaktar inte i tillräcklig utsträckning de kostnader som kommunerna åsamkas till följd av invånarens handikapp. Också den kalkyleringsmall, som enligt förslaget ska ligga till grund för stödet, är ett problem när det gäller att utveckla servicen eftersom lagförslaget inte binder statsandelen utifrån den service kommunernas handikappade invånare får till servicens kvantitet eller kvalitet.

I vissa utredningar har man kastat fram tanken på ett statsstöd som baserar sig på de faktiska kostnaderna för viss eller all handikappservice.

Förra våren föreslog utredningsman Erkki Paara att staten borde finansiera hälften av de kostnaderna som kommunerna åsamkas av invånarens handikapp. Denna modell utgjorde en del av hans förslag till samordning av lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda och lagen om handikappservice.

Vi anser att utvecklingen av kommunernas handikappservice ska utgå från att de faktiska kostnaderna ersätts. Detta är ett sätt att minska de stora skillnaderna mellan kommunerna när det gäller skyldigheten att ordna handikappservice.

Finansiering av den grundläggande utbildningen och yrkeshögskolorna

Regeringens proposition ändrar stödet för projekt som gäller yrkesinriktad utbildning och yrkeshögskolor från projektbaserade statsandelar eller -bidrag till ett stöd som utgår från driftskostnaderna. Ändringen är motiverad och berör läroinrättningar på ett jämlikt sätt utan att se till om de verkar i egna eller hyrda lokaler. Men förändringen sker i ett väldigt snabbt tempo och statsunderstöden för projekt som enligt överenskommelse ska inledas 2006 återtas. Samtidigt uppskjuts dessa projekt med många år. Utskottet borde i ett uttalande ha konstaterat att regeringen skyndsamt ska göra upp en övergångstidtabell med stöd av vilken redan överenskomna projekt hade kunnat förverkligas.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslag 5—10 godkänns i enlighet med betänkandet,

att lagförslag 3 förkastas,

att lagförslag 1, 2 och 4 godkänns (Reservationens ändringsförslag) och

att två uttalanden godkänns (*Reservationens förslag till uttalanden*).

Reservationens ändringsförslag

1

Lag

om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 20 december 1996 om statsandelar till kommunerna (1147/1996) 4 § 3 mom. samt 5 och 29 §,
av dem 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1102/1997,
ändras det inledande stycket och 1—3 punkten i 3 §, 4 § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 8 § 3 mom. 9 (utesl.) §, 13 § 2 mom., 16 § 3 mom. och 27 §,
av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1102/1997, 9 § sådan den lyder i lag 1360/2001, 16 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1102/1997 samt 27 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och i lag 1061/1998, samt
fogas till 6 § ett nytt 4 mom., till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 1360/2001, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 12 a § som följer:

3 §	(2—4 mom. som i FvUB)
<i>Grunderna för fastställande av statsandelarna</i>	8—10 § (Som i FvUB)
De genomsnittliga belopp eller kalkylerade kostnader som används som grund för statsandelarna eller för bestämmandet av dem fastställs årligen för det följande finansåret. Härvid beaktas (1—3 punkten som i FvUB) (4 punkten <i>utesl.</i>)	11 § (<i>Utesl.</i>)
4 § (Som i FvUB)	12 a §
6 §	<i>Tillägg på grund av förändringar i invånarantal</i>
<i>Justering av kostnadsfördelningen</i>	<i>En kommun vars invånarantal under de tre år som föregår finansåret (utesl.) har förändrats med minst tre procent beviljas som tillägg på grund av förändringar i invånarantal ett belopp i</i>
(1 mom. <i>utesl.</i>)	

euro som är (*utesl.*) statsandelens grunddel multiplicerad med *följande koefficient*:

13, 16 och 27 §
(Som i FvUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FvUB)

<i>förändring i invånarantal under de tre år som föregår finansåret</i>	<i>koefficient</i>
3,0—3,99 %	0,15
4,0—4,99 %	0,35
5,0—5,99 %	0,50
över 6,0 %	1,00

2.

Lag

om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen av den 3 augusti 1992 om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) 17 § 3 mom., 4 a kap. och 45 a §, sådana de lyder, 17 § 3 mom. i lag 1150/1996, 4 a kap. jämte ändringar och 45 a § i lag 1364/2004, *ändras* 11 § 2 mom., 12 § 1—3 mom., rubriken för 15 §, 15 § 1 mom., 16 och 16 a § samt 16 b § 1 mom. och 18 §, sådana de lyder, 11 § 2 mom., 12 § 1—3 mom., rubriken för 15 §, 15 § 1 mom., 16 och 16 a § samt 17 § 3 mom. i nämnda lag 1150/1996 samt 16 b § 1 mom. i lag 1145/2000, samt 18 § i nämnda lag 1150/1996 och i lagarna 974/1998, 1409/2001 och 1290/2004, samt *fogas* till lagen nya 15 a (*utesl.*) och 18 a § som följer:

11, 12, 15 och 15 a §
(Som i FvUB)

15 b §
(*Utesl.*)

16, 16 a, 16 b, 18 och 18 a §
(Som i FvUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FvUB)

4.

Lag**om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) (*utesl.*), 29 och 30 §, 33 § 4 mom. samt 46 § 3 mom., sådana de lyder i lag 1389/2001,
ändras 1 § 1 mom. 5 punkten, 9 och 10 §, 11 § 3 mom., 14 §, 16 § 1 mom. (*utesl.*), 23 b § 1 och 2 mom., 24 §, 24 a § 1 och 2 mom., 28 §, 31 § 2 och 3 mom., rubriken för 43 §, 43 § 1 mom., (*utesl.*), 46 § 5 och 6 mom., 49 § och rubriken för 54 §,
 av dem 9, 10 och 14 §, 16 § 1 mom., (*utesl.*) samt 46 § 5 och 6. mom. sådana de lyder i nämnda lag 1389/2001, 11 § 3 mom. och rubriken för 43 § sådana de lyder i lag 1280/2002, (*utesl.*) 23 b § 1 och 2 mom. samt 24 a § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1291/2004, samt
fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1186/1998, 1211/2000 och 1389/2001, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 23 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1389/2001, nya 2—4 mom., till lagen en ny 47 a §, till 54 § nya 2—4 mom. samt till lagen en ny 57 b § som följer:

1, 9—11, 14 och 16 §
 (Som i FvUB)

17— 21 §
 (*Utesl.*)

23, 23 b, 24, 24 a, 28, 31 och 43 §
 (Som i FvUB)

44 och 45 §
 (*Utesl.*)

46, 47 a, 49, 54 och 57 b §
 (Som i FvUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
 (Som i FvUB)

Reservationens förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att statsandelarna för handikappservice utvecklas så att de inte baserar sig på nyckeltal utan på ersättning för faktiska kostnader.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt bereder en tidtabell för över-

gången så att redan överenskomna projekt för nya yrkesutbildning och nya yrkeshögskolor kan förverkligas inom överenskommen tid före övergången till ett stödsystem som grundar sig på driftskostnaderna.

Helsingfors den 30 november 2005

Jyrki Kasvi /gröna

Veijo Puhjo /vänst Jag förenar mig om reservation 2 till den del den gäller ändringen av 12 a § med motivering samt invalidkoefficienten med motivering men inte om förslaget till uttalanden.

Sirpa Asko-Seljavaara /saml Jag förenar mig om reservation 2 till den del det gäller motiveringen till invalidkoefficienten men inte om förslaget till uttalanden.